

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ І МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“LINGUISTICS AND
METHODOLOGY
IN LSP TRAINING”**

**До 100-річчя заснування
Університету**

ДНІПРО

2023

“Linguistics and Methodology in LSP training” (до 100-річчя заснування Дніпровського державного аграрно-економічного університету): матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, (13 квітня 2023 року). Дніпро: ДДАЕУ, 2023. 168 с.

(посвідчення УкрІнтеї № 625 від 22 грудня 2022 року)

Організатори конференції:

Кафедра філології факультету обліку і фінансів ДДАЕУ

Учасники конференції:

- ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
- ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- УНІВЕРСИТЕТ МИТНОЇ СПРАВИ ТА ФІНАНСІВ
- ХАРКІВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ»
- ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
- КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, М. ЗАПОРІЖЖЯ
- УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ, М. ДНІПРО,
- НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
- ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ
- УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
- ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ
- БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- КЗО «НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ КОМПЛЕКС «ВАЛЬДОРФСЬКА СЕРЕДНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ - ДИТЯЧИЙ САДОК
- ANHUI INTERNATIONAL STUDIES UNIVERSITY (CHINA)
- PRIVATE SECONDARY SCHOOL AD ASTRA (POLAND)
- CLC EDUCATIONAL CENTER, (CYPRUS)
- KYRGYZ NATIONAL AGRARIAN UNIVERSITY (KYRGYZSTAN)
- AGROVATION CORPORATION (ISRAEL)

Робочі мови конференції: англійська, німецька, французька, українська

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ тощо несуть автори

HOUSE RULES” В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ	
КОНДРАТЕНКО О. О. МЕДІАКУЛЬТУРА СТУДЕНТА В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ	144-146
ПУСТОВОЙТ Н.І. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ ФРАНЦУЗЬКИХ ТЕРМІНІВ САДОВО-ПАРКОВОЇ ГАЛУЗІ	146-149
ЧИЖИКОВА І.В., ГОЛЯК В.І., ТОКАРЄВА А.В. ДЕЯКІ ЗАСОБИ ПЕРЕКЛАДУ БЕЗЕКВІВАЛЕНТНОЇ ЛЕКСИКИ НА ПРИКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ І НІМЕЦЬКОЇ МОВ	149-150
ШАРКОВА Н.Ф., ДАКАЛЕНКО О.В. НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ: ЗБАГАЧЕННЯ ШЛЯХОМ КОНВЕРСІЇ	151-152
УМЕРЕНКОВА Є. Є. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МЕДІАГРАМОТНОСТІ СУЧАСНОГО ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ	153-155
IAZIUK D.IE., RADIONOVA T.O. ÜBERSETZUNG VON UMWELTBEGRIFFEN IM KONTEXT DER INTERKULTURELLEN KOMMUNIKATION: EIN THEORETISCHER ASPEKT	155-156
LYCHUK V.V., RADIONOVA T.O. WIE KANN MAN MEDIENKOMPETENZ PRAKTIZIEREN?	156-157
KUTNIA I.S. HOW TO PROPERLY WRITE A TEXT THAT WILL SELL ON THE INTERNET	157-159
POSTANJUK M.M., RADIONOVA T.O. VERKÜRZTE UND VOLLSTÄNDIGE ÜBERSETZUNGEN	159-160
TYSHCHENKO V.A. MEDIA LITERACY: AN ESSENTIAL COMPETENCE IN THE MODERN WORLD	161-164
SHEYPAK K. O. CURRENT PROBLEMS OF TRANSLATION SCIENCES	164-166
YURCHENKO R.A. MEDIA LITERACY IN A PROFESSION OF AGROENGINEER	166-167

розвитку суспільства загострюються і формуються цінності, інтереси та певні моделі соціальної комунікації.

Практика в усьому світі підтверджує відоме наукове положення про те, що обробка інформації та використання інтегрованих інформаційних управлінських ресурсів підвищує стійкість та адаптивність, надійність окремих осіб і суспільств до мінливих зовнішніх умов. Як прямий наслідок інтенсифікації обробки інформації прискорюється розвиток людського потенціалу та підвищує рівень освіти, підвищення рівня обізнаності людей і в свою чергу розвиток соціально, політично та економічно активного населення.

Одним з основних джерел інформації для студентів сьогодні є наукова та навчальна література. Без неї навіть найякісніший підручник не зможе сформулювати чітке уявлення про різноманітний світ живої природи та місце людини в ньому. Розвиток інформаційної діяльності, доступ до інформаційних мереж глобальної інформаційної інфраструктури, обмін інформацією, створення інтегрованих електронних каталогів та корпоративних інформаційних мереж значно розширили сферу застосування автоматизованих документно-інформаційних систем, а їх використання стало міждисциплінарною галуззю знань для фахівців, що працюють з науковими, культурними, освітніми та діловими інформаційними ресурсами.

Отже, в умовах змін, спричинених інформаційним суспільством, набувають нових інтерпретацій ціннісні орієнтири та світоглядні установи. Саме тому сучасний етап розвитку характеризується зміною пріоритетів у визначенні цінностей, що ґрунтуються на діалектичному поєднанні матеріального й духовного елементів життя.

Пустовойт Н.І.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ ФРАНЦУЗЬКИХ ТЕРМІНІВ САДОВО-ПАРКОВОЇ ГАЛУЗІ

На сучасному етапі розвитку лінгвістики вчені приділяють багато уваги питанням систематизації мови та процесам взаємодії її елементів. Системність мови полягає в тому, що її структура складається з компонентів, які знаходяться у семантичній співвіднесеності, що в свою чергу приводить до взаємозумовленості елементів всієї системи.

Актуальність дослідження лексико-семантичних полів пояснюється насамперед важливістю цієї проблеми та необхідністю розробки питань, які залишаються недостатньо вивченими.

Метою цього дослідження є визначення лексичної та семантичної структури поля термінів садово-паркової галузі та систематизація результатів дослідження.

Поняття лексико-семантичного поля розглядалося багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими, такими як: О. Єсперсен, Д.Шмельов, В. Гак, Р. Гайсіна, Й. Трір, Е. Бенвеніст, О. Тараненко та інші. Існують різні погляди на поняття «лексико-семантичне поле». Одні лінгвісти розглядають це поняття як сукупність екстралінгвістичних або психологічних явищ, які відтворюються в мові. Інші вважають лексико-семантичне поле лінгвістичним феноменом, який має всі мовні ознаки.

Лексико-семантичне поле, на наш погляд, є явищем суто лінгвістичним, тому що воно має характерні семантичні ознаки, які взаємодіють лексемами, мають узагальнене значення та відрізняються від інших полів. Поняття «поле» передбачає наявність ядра, навколо якого знаходяться компоненти з близькими значеннями, а на периферії розташовані формування, які мають більш віддалений зв'язок з ядром. Лексико-семантичне поле складається з лексичних одиниць, які взаємодіють всередині, і мають загальне семантичне поняття. В деяких випадках виникає полісемія лексичних одиниць одного і того ж слова, що пояснюється як внутрішніми так і зовнішніми обставинами. В етимологічному словнику української мови дається пояснення цьому явищу. «Підставою для розвитку полісемії є динамічність структури мовного знака, внаслідок чого він набуває нового змісту на основі схожості ...часової і просторової суміжності... з іншими поняттями»[2, с.72]. Наприклад, *le sol*- ґрунт, основа, суть, нота в музиці. *La fleur* – квітка, частина чогось дуже делікатного.

Для вивчення лексико-семантичного поля термінів садово-паркової галузі необхідно розглянути його словниковий склад шляхом аналізу лексичного матеріалу: його словотворення, стилістичної характеристики, визначення його ядра та периферії, тобто відносин окремих словникових одиниць. Це допоможе визначити загальні властивості лексико-семантичного поля. Аналіз інших лексико-семантичних полів покаже, чи можуть взаємодіяти поля між собою і яким чином.

Терміносистема понять садово-паркової галузі – це «ієрархічно організована і впорядкована система найменувань спеціальних понять даної галузі знань» [1, с. 36]. Семантичні утворення формуються на основі парадигматичних відносин і створюють лексико-семантичні поля, які можуть взаємодіяти з іншими угрупованнями.

До першої групи, яка, на наш погляд, представляє одне лексико-семантичне поле, відносяться слова та словосполучення з поняттям «квітникарство». *La fleur* – квітка, це слово є ядром даного лексико-семантичного поля. Далі розташовані близькі за значенням слова: *floriculture*- квітникарство; *la fleur coupée* – зрізана квітка; *cultiver* – вирощувати; *l'horticulteur*- садівник; *l'horticole ornementale* - декоративне садівництво; *la production horticole ornementale* – продукція декоративного садівництва; *la plante en pot* – рослина в горщику; *le gazon* – газон; *l'espece* – вид, сорт; *floriste* – флорист. Ядро даного лексико-семантичного поля представлено іменником, який несе загальне значення, близькі до ядра слова та вирази є також

іменниками, деякі з яких супроводжуються прикметниками (*la fleur coupé, l'horticulteur, l'horticole ornementale, la production horticole ornementale*). Серед слів та виразів, які розташовані далі від ядра, знаходяться дієслово та іменники (*cultiver, la plante en pot, le gazon, l'espece, floriste*). Ця категорія слів має значення більш загальне і може вживатися в інших лексико-семантичних полях, але вона має спільні семантичні зв'язки з ядром, хоча і віддалені. Взаємовідносини між словами та виразами цього поля пояснюється парадигматичними зв'язками синонімії, терміни носять достатньо загальний характер, який відокремлює їх від вузькоспеціалізованої термінології.

Наступна група термінів представляє лексико-семантичне поле «місця знаходження». Ядром цього поля є *l'exploitation* – господарство. До цього значення близько розташовані наступні слова та вирази: *la serre* – теплиця; *la pépinière* – розплідник; *agreste* – сільський; *la bande littorale* – прибережна полоса; *le terroir* – ділянка. На периферії розташовані: *le réseau hydrolique* – гідравлічна мережа; *l'entreprise de négoce* – торгова компанія; *l'entreprise de service* – обслуговуюча компанія. Ця група з граматичної точки зору представлена іменниками та прикметниками. Кожен з них має значення місця знаходження, але вони відрізняються загальним або конкретним змістом. Наприклад, *la serre, la pépinière* і *le terroir* носять конкретний характер на відміну від *la bande littorale, agreste*. Щодо периферійної групи слів, то вони взаємодіють з ядром лише віддалено, як засоби обслуговування галузі. Термінологія даного лексико-семантичного поля характеризується загальним значенням, крім окремих слів, та може входити до інших галузей. Приклади лексико-семантичних полів садово-паркової галузі зв'язані між собою, а їх елементи знаходяться у семантичній співвіднесеності.

Лексико-семантичне поле «грунт» включає в себе ядро *le sol* – грунт та наступні слова та вирази: *sols humides* – вологі ґрунти; *sols drainés* – дренажні ґрунти; *sol pauvre* – бідна земля; *terre légère* – легкий, м'який ґрунт; *terre perméable* – водопроникний ґрунт; *sous-sol* – підґрунтя; *de fond* – підземний, ґрунтовий; *le calcaire* – вапняк. Інші слова та вирази відносяться до периферії цього поля: *tassement du sol* – ущільнення ґрунту; *labour* – оранка; *ameublir* – розпушувати; *enlever* – видаляти; *enrichir* – збагачувати. З граматичної точки зору це лексико-семантичне поле включає іменники, прикметники та дієслова. Дієслова означають процеси, які здійснюються на ґрунті. Вирази в цьому блоці зустрічаються частіше, вони вказують на якість ґрунту. В поле входять терміни як вузькоспеціалізовані так і загального змісту, але в цьому випадку більше вузькоспеціалізованих.

Підсумовуючи вищесказане, відмітимо, що термінологічна система садово-паркової галузі представлена відповідно розвинутою системою лексико-семантичних полів, які мають свої особливості та характеризуються різноманітністю зв'язків та взаємозумовленості. Парадигматичні відношення мають місце всередині лексико-семантичних полів на основі синонімічних зв'язків та взаємодії між термінами з більш загальним значенням та вузькоспеціалізованими.

Лексичне наповнення полів представлено в більшості словами та виразами термінологічного характеру, вони можуть зустрічатися в інших підсистемах з іншими значеннями. Їх граматична структура виражається в основному іменниками, прикметниками та дієсловами.

Садово-паркова галузь получила свій розвиток в останні роки, тому термінологія цього напрямку теж розвивається і представляє інтерес для лінгвістів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Декоративно-ужиткове мистецтво : словник : [в 2 тт.] / [за заг. ред. Л. С. Спанатій]. Київ, 2004. 320 с.
2. Етимологічний словник української мови : [в 7 тт.] / Редкол. О. С. Мельничук та ін. Київ, 1983. 420 с.

Чижикова І.В., Голяк В.І., Токарєва А.В.

Університет митної справи та фінансів

ДЕЯКІ ЗАСОБИ ПЕРЕКЛАДУ БЕЗЕКВІВАЛЕНТНОЇ ЛЕКСИКИ НА ПРИКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ І НІМЕЦЬКОЇ МОВ

Темп сучасного життя, швидкий політичний та економічний розвиток сприяє спілкуванню між народами на різних рівнях та на різні теми. Потреба в спілкуванні збільшується, а отже, збільшується потреба в знаннях іноземних мов, включаючи як письмові, так і усні переклади.

Як правило, при перекладі виникають деякі труднощі, пов'язані з граматичними та лексичними ознаками мов. Цікавим здається питанням про безеквівалентну лексику (БЛ).

Загально визнано, що цей тип лексичного запасу – це слова, які не мають стійких відповідностей у інших мовах, не мають семантичних співпадінь у контенті [3], тому БЛ знаходиться серед неологізмів, а також слів, що пов'язані з конкретними реаліями, які характерні для окремої мови, національними поняттями, іменами та назвами (власні імена, географічні назви, імена інститутів та організацій, газети, випадкові лакуни тощо). Переклад безеквівалентного лексичного запасу – це певна складність, але існує кілька способів передачі безеквівалентної лексики:

1) транслітерація та транскрипція:

Власні імена при перекладі не перекладаються, а транслітеруються.

Наприклад, “Bank of America” – «Бенк оф Америка», “Procter and Gamble” – «Проктер енд Гембл», “Empire state building” – «Імпіае стейт білдінг», “pop-art” – «поп-арт», “der Bundestag” – «бундестаг», “die Wehrmacht” – «вермахт», “der Führer” – «фюрер», “der Volkswagen” – «фольксваген».

Але є деякі особливості при перекладі з німецької мови: Hilde – Гільда, Else – Ельза, Plato – Платон (заміна закінчення) [1].